

Ny Tantara Miafina ao Ambadik'ilay Andininy Faha-40 — Isa Faha-28

Ezekiela Toko Fahasivy

Jeff Pippenger

2026-08-22

Araka ny tsindrimandry, raha ny amin'ny tsindrimandry no resahina, “ny zava-misy rehetra dia samy manana ny anjarany avy,” ary “ny foto-kevitra rehetra dia samy manana ny anjarany avy.”

“Ny Baiboly dia mirakitra ny foto-kevitra rehetra ilain'ny olona ho takarina mba hahatonga azy ho voaomana na ho amin'ity fiainana ity na ho amin'ny fiainana ho avy. Ary ireo foto-kevitra ireo dia azon'ny rehetra takarina. Tsy misy olona izay manana toe-panahy mankasitraka ny fampianarany ka mamaky andalan-teny iray monja ao amin'ny Baiboly, nefa tsy mahazo avy amin'izany hevitra mahaso iray. Kanefa ny fampianarana sarobidy indrindra ao amin'ny Baiboly dia tsy azo amin'ny fianarana tsindraindray na mifampiato. Ny rafitra lehiben'ny fahamarinana ao aminy dia tsy aseho amin'ny fomba ahafahan'ny mpamaky maika na tsy mitandrana mamantatra azy. Maro amin'ireo harenany no lalina miafina lavitra ambanin'ny etỳ ivelany, ary tsy azo raha tsy amin'ny fikarohana mazoto sy ezaka tsy tapaka. Ireo fahamarinana izay mandrafitra izany fitambarana lehibe izany dia tsy maintsy karohina sy angonina, ‘eto kely, ary eroa kely.’ Isaia 28:10.”

“Rehefa dinihina toy izany sy angonina miaraka, dia ho hita fa mifanaraka tanteraka izy rehetra. Ny Filazantsara tsirairay dia famenon'ny hafa, ny faminaniana rehetra dia fanazavana ny hafa, ny fahamarinana rehetra dia fampivelarana ny fahamarinana hafa iray. Ny tandindona ao amin'ny rafitra jiosy dia hazavain'ny Filazantsara. Ny foto-kevitra rehetra ao amin'ny tenin'Andriamanitra dia samy manana ny toerany, ary ny zava-misy rehetra ny heviny sy ny anjara toerany. Ary ny rafitra feno manontolo, amin'ny famolavolana azy sy ny fanatanterahana azy, dia mitondra vavolombelona momba ny Mpamorona azy. Rafitra toy izany dia tsy misy saina afa-tsy ny an'ilay Tsy Manam-petra no afaka mamorona na mandrafitra azy.” Education, 123.

Ny tena zava-misy dia izao: ny fomba fiteny hebreo hoe “ereb boqer” dia hita impito valo ao amin'ny Baiboly. Adika mandrakariva hoe “hariva sy maraina” izany, afa-tsy ao amin'ny Daniela 8:14 izay andikana azy hoe “andro.” Araka ny aingam-panahy, ny andininy faha-efatra ambin'ny folo no “fototra sy andry afovoan'ny finoana Advantista.”

“Ny Soratra Masina izay, mihoatra noho ny hafa rehetra, no sady fototra no andry afovoan'ny finoana Advantista dia izao fanambarana izao: ‘Mandritra ny roa arivo sy telonjato andro; dia hodiovina ny fitoerana masina.’ [Daniela 8:14.]” Ilay Ady Lehibe, 409.

Koa ny zava-misy dia izao: ny hoe “andro” ao amin'ilay andininy no fanindroany fahavalo amin'ireo fampiasana fito an'io fomba fiteny hebreo io. Ary ny toe-javatra ara-Baiboly, dia ny fitarihana ara-paminaniana nataon'Andriamanitra ireo mpandika teny ny dikan-teny King James,

no nampifandray tamin'ny fanahy iniana ilay zava-miafina ara-Baiboly momba ny fahavalo izay avy amin'ny fito, ao amin'ilay andininy izay misolo tena ny iray amin'ireo fahitana roa ao amin'ny toko fahavalo. Ny teny iray nadika hoe “fahitana” ao amin'ny toko fahavalo dia ny teny hebreo hoe “chazon,” ary ny iray kosa dia “mareh.” Ny hoe “mareh” dia midika hoe fisehoana, ary ny fahitana “mareh” dia ny fahitana ny fisehoan'i Kristy ao amin'ny Teny ara-paminanian'Andriamanitra. Ny fahitana “mareh” ao amin'ny Daniela 8:14 dia manondro fa Kristy dia hiseho ka ho tonga tampoka ao amin'ny tempoliny tamin'ny 22 Oktobra 1844. Ireo fahamarinana rehetra ireo dia zava-misy, ary misy ifandraisany amin'ilay andininy izay tsangambato afovoany; ary ny tsangambato afovoany dia tsy foto-pampianarana na faminaniana izay tanteraka tamin'ny 22 Oktobra 1844; ny zava-misy dia izao: Kristy no ilay andininy, dia ny tsangambato afovoany.

“Fony mbola tao anatin'izao toetry ny fahakiviana lalina izao aho, dia nanana nofy iray izay nanao fahatsapana lalina teo amin'ny saiko. Nanonofy aho fa nahita tempoly iray, izay nitangoronan'olona maro ho any. Ireo ihany izay nitady fialofana tao amin'izany tempoly izany no hovanjena rehefa hifarana ny fotoana; ary izay rehetra nijanona tany ivelany dia ho very mandrakizay. Ny vahoaka maro tany ivelany, izay samy nandeha tamin'ny lalany avy, dia naneso sy nanaraby ireo izay niditra tao amin'ny tempoly, sady nilaza taminy fa fitaka fetsy izao drafi-pamonjena izao, ary raha ny marina dia tsy nisy loza akory tokony hialana. Nisy tamin'izy ireo aza nisambotra ny sasany mba hanakanana azy tsy hirohotra hiditra ao anatin'ny manda.”

“Noho ny tahotra sao ho esoina, dia nihevitra aho fa tsara kokoa ny miandry mandra-piparitaky ny vahoaka betsaka, na mandra-pahafahako miditra nefa tsy hitan'izy ireo. Kanjo nitombo ny isan'ny olona fa tsy nihena; ary satria natahotra aho sao tara loatra, dia niala haingana tao an-tranoko ka nizotra nandroso namaky ny vahoaka be. Noho ny tebitebiko hahatratra ny tempoly dia tsy tsikaritro na noraharahako akory ny valalabemandry nanodidina ahy.

“Rehefa niditra tao amin'ilay trano aho, dia hitako fa ny tempoly midadasika dia notohanana'andry iray goavana dia goavana, ary nofatorana tamin'izany ny zanak'ondry iray, voatorotoro sy nandeha rà avokoa. Izahay izay teo dia toa nahalala fa io zanak'ondry io dia noviraviraina sy notorotoroina noho ny aminay. Izay rehetra niditra tao amin'ny tempoly dia tsy maintsy nankeo anatrehany ka niaiky ny fahotany. Teo anoloan'ilay zanak'ondry indrindra dia nisy seza avo, izay nipetrahan'ny antokon'olona iray, sady hita ho faly dia faly. Toa namirapiratra teo amin'ny tavany ny fahazavan'ny lanitra, ary nidera an'Andriamanitra izy ireo ka nihira hiran'ny fisaorana feno hafaliana, izay toa feon-kiran'ny anjely. Ireo no olona izay efa tonga teo anatrehan'ilay zanak'ondry, niaiky ny fahotany, nahazo famelan-keloka, ary ankehitriny dia niandry tamim-pifaliana fatratra ny fisehoan-javatra mahafaly iray.”

“Na dia efa tafiditra tao anatin'ilay trano aza aho, dia nisy tahotra namely ahy, ary fahatsapana henatra fa tsy maintsy hanetry tena eo anatrehan'ireo olona ireo aho; nefa toa voatery nandroso aho, ary moramora no nandehanako nanodidina ilay andry mba hiatrika ny zanak'ondry, raha vao naneno ny trompetra iray, dia nihorohoro ny tempoly, nisy hiakan'ny fandresena avy tamin'ireo olo-masina tafangona, famirapiratana mahatahotra no nanazava ilay trano, avy eo dia haizina lalina no nanarona ny zavatra rehetra. Nanjavona niaraka tamin'ilay famirapiratana avokoa ireo olona sambatra rehetra, ary izaho sisa no tavela irery tao anatin'ny horohoro

mangina nentin'ny alina.

“Nifoha tamin'ny fahoriana lalina tao an-tsaiko aho, ka saiky tsy naharesy lahatra ny tenako akory fa nanonofy aho. Toa tamiko fa efa voafaritra ny anjarako; fa nandao ahy ny Fanahin'ny Tompo, ka tsy hiverina intsony mandrakizay.” Experience and Teachings, 24, 25.

Izahay ankehitriny dia sedraina raha hiditra ao amin'ny tempoly isika, ary aorian'izany hiaiky ny fahotantsika ka hahazo ny fitahian'ny fanamarinany. Ity antso farany hiditra ao amin'ny tempoly ity dia voahodidin'ny sakana mba hisakanana ny fidirantsika tsirairay avy; kanefa raha misalasala isika ankehitriny, dia “havela irery ao anatin'ny fanginana mampihoron-koditra amin'ny alina.” Nefa tsy izany irery no hevitra tiako hambara.

Nampitondraina fanamafisana niniana ity andininy manan-danja indrindra ity tamin'ny fampidirana ny fanavahana ny teny hoe “andro,” izay mitondra miaraka aminy ny zava-miafina ara-paminaniana fa ny valo dia avy amin'ny fito, izay iray amin'ireo kodia ao amin'ny fotoanan'ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra amby efatra alina. Ao anatin'ny vanim-potoanan'ny fanisiana tombo-kase, na ny tandroka Protestanta na ny tandroka Repoblikana amin'ny fanjakana fahenina ao amin'ny faminanian'ny Baiboly dia samy hanatanteraka ny zava-miafina fa ny fahavalo dia avy amin'ny fito. Amin'ireo filoha valo hatramin'ny fotoanan'ny farany tamin'ny 1989, dia tonga mpanjaka fahenina amin'ny fanjakana fahenina i Trump, ary rehefa nandresy tamin'ny fotoam-piasany faharoa izy, dia tonga ilay fahavalo izay avy amin'ny fito. Ao amin'ny fihetsiky ny Etazonia amin'ny famerenana ny Didin'i Milan tamin'ny 313, ny hetsika Laodiseana an'ny iray hetsy sy efatra amby efatra alina dia ho tonga hetsika Filadelfiana an'ny iray hetsy sy efatra amby efatra alina. Ny fotoanan'ny fanisiana tombo-kase dia mifarana amin'ny lalàn'ny Alahady, izay anasitranana ny fery nahafaty ny papa, ka amin'izany dia tanterahiny ny zava-miafin'ny Apokalypsy fahafito ambin'ny folo amin'ny maha-fahavalo izay avy amin'ny fito azy. Zava-misy iray, aseho amin'ny fehezanteny hebreo iray, toy ny teny anglisy iray, no mitondra ilay andininy izay manondro ny fanokafana ny fitsarana ho ao amin'ily andininy izay manondro ny famaranana ny fitsarana ao amin'ny fotoanan'ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra amby efatra alina.

Ny zava-misy rehetra dia samy manana ny toerany avy, ary iray monja no fanehoana ahitana fanamboarana ara-pitondrana isa izay «isa» iray ampitomboina amin'ny «isa» iray hafa ao amin'ny Testamenta Vaovao, ary roa monja ao amin'ny Testamenta Taloha. Ao amin'ny Genesisy no misy ny alfa-n'ily «fanamboarana ara-pitondrana isa».

Raha hovaliana impito avokoa Kaina, dia marina tokoa fa Lameka impito amby fitopolo heny. Genesisy 4:24.

Ao amin'i Matio no misy ny “firafitra ara-isa” omega.

Dia nanatona Azy Petera ka nanao hoe: Tompoko, impiry moa no hanotan'ny rahalahiko amiko, ka havelako ny helony? Hatramin'ny impito va? Hoy Jesosy taminy: Tsy lazaiko aminao hoe, Hatramin'ny impito; fa, Hatramin'ny impitopolo fito heny. Matio 18:21, 22.

Ireo andalan-teny ireo no maneho ny fotoana voalohany sy farany ao amin'ny Baiboly izay amantarana fa misy isa iray tokony hampitomboina amin'ny isa iray hafa. Maro ny isa, nefa ny alfa ao amin'ny Genesisy sy ny omega ao amin'ny Matio dia samy manana firafitra ara-pitoviana amin'ny isa, ary samy mampiasa ireo isa roa ireo ihany, dia ny “fito” sy ny “fitopolo.”

Eo anelanelan'ny alfa sy omega; ny afovoany, ary ny hany toerana hafa isehoan'io firafitra ara-panjakana io dia ao amin'ny Levitikosy dimy amby roapolo. Any dia tsy “fito” sy “fitopolo” no isa roa, fa “fito heny fito taona.”

Ary hanisa fito sabatan'ny taona ho anao ianao, dia impito fito taona; ary ny halavan'ny fito sabatan'ny taona dia ho amby efa-polo sy sivy taona ho anao. Levitikosy 25:8.

Ny rafitra ara-pitombenana eo afovoany indray dia mampiasa ny isa “fito”, fa tsy ny isa “fitopolo”. Ny andalan-teny izay ahitana azy dia mirakitra fitahiana ho an'ny fankatoavana, ary koa ozona ho an'ny tsy fankatoavana. Ny fitahiana amin'ny famotsorana ny andevo sy ny famerenana ny tany dia ampitahaina amin'ny ozon'ny impito, izay voatonona inefatra ao amin'ny toko faha-enina amby roapolon'ny Levitikosy. Ny fitahiana dia nahitana ny fameloman'ny Tompo nandritra ireo taona nitsaharan'ny tany, sy fitahiana indroa tamin'ny taonan'ny Jobily, ary ny fanamelohana ao amin'ny toko faha-enina amby roapolo no mifanandrify aminy ao amin'ny fampitandremana fanekena ao amin'ireo toko roa ireo.

Ny rafitra ara-nomerika eo afovoany dia miseho ao amin'ny Levitikosy 25:8 (“impito fito taona”). Ampiarahina avy hatrany amin'ilay fitsarana “impito” inefatra ao amin'ny Levitikosy 26 izany. Koa ny rafitra ara-nomerika eo afovoany dia maneho fitahiana sy ozona samy izy, ka mamorona fijoroana ho vavolombelona roa heny ao amin'ny bokin'ny Levitikosy. Ny rafitra ara-nomerikan'ny fitahiana na ny ozon'ny Jobily dia apetraka eo anelanelan'ny fitsaran'i Lameka sy ny fanondroan'i Jesosy ny fetran'ny androm-pitsapana. Ireo telo ireo miaraka dia samy manondro fetran'ny androm-pitsapana, izay rehefa tapitra dia haneho sokajy iray izay voatahy sy sokajy iray izay voaozona. Ny alfa sy omega, izay maneho ny hafatry ny anjely voalohany sy fahatelo, dia manondro ny efajato sy sivifolo ho mariky ny androm-pitsapana. Rehefa ampifandraisina amin'ny ozona na fitahian'ny Jobily izany, dia manjary manan-danja ireo zava-misy ireo eo am-panatonantsika ny fandalinana ny Ezekiela toko voalohany andininy voalohany, izay mametraka an'i Ezekiela ao amin'ny taona fahatelo amin'ny tsingerin'ny Jobily fahafito ambin'ny folo.

Nifarana tamin'ny 22 Oktobra 573 tal. J.K. izany tsingerin'ny Jobily izany, ary naneho mialoha tsy ny 22 Oktobra 1844 ihany, fa koa ny lalàn'ny Alahady izay ho avy tsy ho ela. Nitsangana tao amin'ny tempoly i Ezekiela, ka nisolo tena ireo iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina izay niditra tamin'ny finoana ho ao amin'ny Efitra Masina Indrindra tamin'ny faran'ny fitsarana, tahaka ny nataon'ireo mahatoky taorian'ny 22 Oktobra 1844. Ny tsy fahitana ny “zava-misy” momba ny toerana misy an'i Ezekiela eo amin'ny tantara ara-paminaniana ao amin'ny toko voalohany sy andininy voalohany dia ny fahaverezan'ny “fitarihanao.”

Rehefa nahita ny voninahitr'i Jehovah nomena teo amoron'ny ony Kebara i Ezekiela, dia naetry ho amin'ny vovoka izy, tahaka an'i Daniela sy Isaia ary Jaona. Avy eo ireo ohatra efatra ireo dia samy

manome singa momba ny fanosorana ireo izay tsy maintsy hitondra ny hafatra ho an'ny fiangonana izay tsy hahita na hihaino.

Misy daty enina ao amin'ny bokin'i Ezekiela izay miresaka an'i Jerosalema. Efa nodinihintsika teo aloha ny daty voalohany sy farany hita ao amin'ny toko voalohany, andininy voalohany sy faharoa, ary avy eo ao amin'ny toko fahefapolo, andininy voalohany. Efa noresahiko ny daty faharoa hita ao amin'ny toko fahavalo sy andininy voalohany, saingy tamin'ny fanehoany ara-tandindona ihany, fa tsy nofaritana teo amin'ny toerany mifandray amin'ny fahirano sy fandravana an'i Jerosalema; ary eo amin'izany ivon-toerana izany no ihodinan'ny boky manontolo. Rava i Jerosalema tamin'ny faran'ny 586/585 tal. J.K. Ary ao amin'ny Ezekiela 33:21 dia tonga ny mpandositra iray mitondra ny vaovao momba ny fianjeran'i Jerosalema.

Ary tamin'ny taona faharoa ambin'ny folo tamin'ny fahababoanay, tamin'ny volana fahafolo, tamin'ny andro fahadimin'ny volana, dia nisy iray izay afa-nandositra avy tany Jerosalema tonga tatỳ amiko ka nanao hoe: Voadaroka ny tanàna. Ary ny tanan'i Jehovah dia teo amboniko nony hariva, talohan'ny nahatongavan'ilay afa-nandositra; ary novohany ny vavako mandra-pahatongany tatỳ amiko nony maraina; dia nivoha ny vavako, ka tsy moana intsony aho. Ezekiela 33:21, 22.

Tamin'ny taona faharoa ambin'ny folo no namely ny tanàna, ary tamin'izay i Ezekiela dia afaka niteny araka ny safidiny ihany. Ny fahitana ao amin'ny Ezekiela toka faha-valo dia tamin'ny taona fahenina, ka izany dia eo ho eo amin'ny enin-taona talohan'ny namelezana ny tanàna.

Ary izao no niseho: tamin'ny taona fahenina, tamin'ny volana fahenina, tamin'ny andro fahadimin'ny volana, raha nipetraka tao an-tranoko aho, ary ny loholon'ny Joda nipetraka teo anatrehako, dia nilatsaka teo amboniko teo ny tanan'i Jehovah Tompo. Ezekiela 8:1.

Ny taona manaraka, izay taona fahafito, dia nitady an'i Ezekiela ny Loholona mba hanontany ny Tompo.

Ary tamin'ny taona fahafito, tamin'ny volana fahadimy, tamin'ny andro fahafolon'ny volana, dia nisy loholon'ny Israely sasany tonga hanontany an'i Jehovah, ka nipetraka teo anatrehako. Ezekiela 20:1.

Ary tamin'ny taona fahasivy no nanombohan'ny fahirano naharitra herintaona sy tapany.

Ary indray, tamin'ny taona fahasivy, tamin'ny volana fahafolo, tamin'ny andro fahafolon'ny volana, dia tonga tamiko ny tenin'i Jehovah nanao hoe: Ry zanak'olona, soraty ho anao ny anaran'ity andro ity, dia ity andro ity indrindra; tamin'ity andro ity indrindra no niantombenan'ny mpanjakan'i Babylona namely an'i Jerosalema. Ezekiela 24:1, 2.

Ang bawat isa sa mga petsang ito ay kumakatawan sa tiyak na mga waymark ng mga huling araw, sapagkat sinasabi ni Pablo na ang sinaunang Israel ay isang halimbawa para sa mga nabubuhay sa katapusan ng sanlibutan.

Ary ireo zavatra rehetra ireo dia tonga taminy ho fanoharana; ary voasoratra ireo ho fampitandremana antsika, izay iharan'ny faran'izao tontolo izao. Koa izay manao azy ho efa

mijoro, aoka izy hitandrina, fandrao ho lavo. 1 Korintiana 10:11, 12.

Ny daty enina rehetra izay mikasika an'i Jerosalema dia miseho eo anelanelan'ny daty voalohany ao amin'ny toko voalohany andininy voalohany sy ny daty farany hita ao amin'ny toko faha-efapolo andininy voalohany. Ireo daty roa ireo dia manamarika ny taona fahadimy ao amin'ny toko voalohany, izay 592 BC, sy ny taona fahadimy amby roapolo ao amin'ny toko faha-efapolo, izay 573 BC. Eo amin'ny ambaratongan'ny andalana eo ambonin'ny andalana, Ezekiela dia manana andalana ho an'i Egipta, izay ahitana ny fanononana an'i Tyro, ary andalana ho an'i Jerosalema. Ny andalan'i Egipta dia manana mari-dalana mivantana fito, (rehefa ampidirina i Tyro) ary Jerosalema kosa manana enina. Miaraka amin'ireo andalana roa ireo dia ao koa ny andalan'i Josia sy ny tsingerin'ny Jobily fahafito ambin'ny folo. Kanefa ilay andalana aseho tsy misy daty mivantana dia hita ao amin'ny toko fahefatra, ary ny andalan'ny toko fahefatra dia manana maromaro amin'ireo kodia izay hitan'i Ezekiela rehefa nibanjina tao amin'ny Efitra Masina Indrindra izy. Ary izy koa dia feno fahamarinana ara-tandindona maro.

430

Ny isa efajato sy telopolo dia maneho ny fanekena mandrakizay, ary ao amin'ny toko fahefatra Ezekiela dia ampiasain'ny Tompo ho fanoharana velona, dia fanoharana izay ahitana ny isa efajato sy telopolo.

Ary ianao koa, ry zanak'olona, makà biriky iray ho anao, ka apetraho eo anoloanao izany, ary soraty eo aminy ny tanàna, dia Jerosalema; ary manaova fahirano aminy, ka manorena manda fiarovana hamelezana azy, ary manaova tovon-tany hamelezana azy; manangana toby koa hiady aminy, ary amboary manodidina azy ny famaky-varavarana. Ary maka vilany vy ho anao koa, ka ataovy ho manda vy eo anelanelanao sy ny tanàna izany; ary atodiho aminy ny tavanao, ka ho fahirano izy, ary ianao no hanao fahirano azy. Izany no ho famantarana ho an'ny taranak'Isiraely. Mandria koa amin'ny ilanao havia, ka apetraho eo aminy ny heloky ny taranak'Isiraely; araka ny isan'ny andro handrianao eo aminy no hitondranao ny helony. Fa efa napetrako aminao ny taona nisian'ny helony, araka ny isan'ny andro, dia telon-jato sy sivifolo andro; dia toy izany no hitondranao ny heloky ny taranak'Isiraely. Ary rehefa vitanao ireo, dia mandria indray amin'ny ilanao havanana, ka hitondra ny heloky ny taranak'i Joda efapolo andro ianao; andro iray no nomeko ho solon'ny taona iray. Koa atodiho mankany amin'ny fahiranon'i Jerosalema ny tavanao, ary aoka hiseho ny sandrinao, ka maminania hamelezana azy. Ary, indro, hapetako fatorana ianao, ka tsy hifindra avy amin'ny ilany iray ho amin'ny ilany iray mandra-pahatpitry ny andro fahirano ataonao. Ezekiela 4:1–8.

Ny fahirano an'i Jerosalema, araka ny asehon'i Ezekiela, dia “famantarana”, tahaka ny fahirano namely an'i Jerosalema nentin'i Cestius tamin'ny taona 66. Raha naneho hevitra momba ny fanondroan'i Jesosy ny fandravana an'i Jerosalema i Sister White, dia mampahafantatra antsika fa ao amin'ny andro farany no misy ny fahatanterahana “mivantana” ny fandravana an'i Jerosalema. Ny famantarana ny fandravana eo amin'ireo vavolombelona roa asehon'i Nebokadnezara sy Cestius dia manondro fa ny famantarana ny fahirano no famantarana ny lalàna Alahady manakaiky.

Andro iray ho solon'ny taona iray

Ao anatin'ily andalan-teny dinihintsika dia hitantsika koa ny fanondroana ara-Baiboly omega momba ny fitsipika lehibe indrindra mifehy ny fandikana ara-paminaniana nataon'i William Miller tao amin'ily hetsika fanorenana niorenan'ny hafatry ny anjely voalohany sy faharoa. Ny alfa amin'ily foto-kevitra ny andro ho taona iray dia tandindona omega koa; satria ny alfa amin'ily foto-kevitra ny andro ho taona iray dia naseho tao amin'ny bokin'ny Nomery ho toy ny fizahan-toetra fahafolo sady farany, izay tsy vitan'ny Isiraely, ka noho izany dia nitondra fahafatesana ho amin'ny tenany tany an-efitra nandritra ireo efa-polo taona nivezivezeny tany an-efitra.

Ary ny zanakareo hivezivezy any an-efitra efa-polo taona ka hitondra ny fijangajanganareo, mandra-pahalany ringana ny fatinareo any an-efitra. Araka ny isan'ny andro izay nizahanareo ny tany, dia efa-polo andro, ka isan'andro ho herintaona, no hitondranareo ny helokareo, dia efa-polo taona, ary ho fantatrarao ny fahatapahan'ny teniko aminareo. Izaho Jehovah no nilaza izany; hataoko tokoa amin'ity fiangonana ratsy rehetra ity, izay niangona hanohitra Ahy; any amin'ity efitra ity no hahalany ritra azy, ary any no hahafatesany. Nomery 14:33–35.

Ny hevitra ara-paminaniana milaza fa ny foto-kevitra ny andro iray ho taona iray dia asongadina ao amin'ily fikomiana farany amin'ny fizotry ny fizahan-toetra folo dingana izay manomboka amin'ny fiampitana ny Ranomasina Mena, ary fa io foto-kevitra io ihany koa dia ambara indray rehefa hovàna fahirano sy horavana i Jerosalema, dia tsy maintsy takarina sy ampiharina ao anatin'ily andalan-teny dinihintsika; ary toy izany koa ny lanjan'ny maha-ny “fahirano” ho “famantarana.”

Ny tsipika ara-tantara izay atambatra rehefa ampiasaina ho famantarana ny “fahirano” an'i Jerosalema dia tsy maintsy ekena, fa tonga “vatan-kodiarana” izy izany, raha azo lazaina, ary ara-panoharana, ny famantaran'ny fahirano dia manana “rayons” maro miraikitra aminy. Ny famantaran'ny fahirano angamba no andalan-teny manan-danja indrindra ao amin'i Ezekiela, ary io famantarana io no mamela ny Liona avy amin'ny firenen'i Joda hamoaka fahatanterahana avy amin'izay niseho tamin'ny voalohany tamin'i Ezekiela ho fisafotofotoana. Ny “famantarana” ny fahirano, ny foto-kevitra ny taona ho andro iray, ary ireo tsipika ara-paminaniana atambatry ny fahirano, dia tsy maintsy dinihina ao anatin'ny tontolon-kevitra izay isehoan'ny efajato sy telopolo ho fanekena mandrakizay.

Ny Fanekena

Dia hoy Izy tamin'i Abrama hoe: Fantaro marina tokoa fa ho vahiny any amin'ny tany izay tsy azy ny taranakao, ary hanompo azy ireo; ary hampahory azy efajato taona izy ireo. Genesisy 15:13.

Niditra tamin'i Abrahama tamin'ny alalan'ny dingana telo ny Tompo, ary ny voalohany tamin'ireo dingana telo ireo dia nahitana ny faminaniana fa ho babo tany Egipta nandritra ny efa-jato taona ny taranak'i Abrahama. Tamin'ny dingana faharoa dia nomena an'i Abrahama ny fombafomba famorana, ary ny dingana fahatelo dia ny fanatitra an'i Isaka teo an-tendrombohitra Moria. Ny

efa-jato taona dia voatondro tao amin'ny alfa amin'ireo dingana telo noraisin'ny Tompo tamin'ny fananganana sy ny fidirany amin'ny fanekena tamin'ny vahoaka voafidy. Izany vahoakan'ny fanekena voafidy izany dia nisara-panambadiana tamin'Andriamanitra tamin'ny fitoraham-bato an'i Stefana tamin'ny taona 34, ary taorian'izany Paoly, ilay apostoly voafidy ho an'ny Jentilisa, dia nanondro izany efa-jato taona izany ho—efa-jato sy telopolo taona.

Ary izao no lazaiko: fa ilay fanekena, izay nohamafisin'Andriamanitra rahateo tao amin'i Kristy, dia tsy azon'ny lalàna, izay tonga efa-polo amby telon-jato taona tatỳ aoriana, foanana, mba hahatonga ny teny fikasana ho tsy manan-kery. Genesisy 3:17.

Ny isa izay maneho ny fanekena dia efajato sy telopolo; nefa ireo vavolombelona roa dia i Abrama sy Saoly, izay samy novana anarana ho Abrahama sy Paoly avy, ka manondro vanim-potoana roa miavaka izay mandrafitra ny isa manontolo efajato sy telopolo. Rehefa ovain'Andriamanitra ny anaran'ny fanahy iray, dia famantarana izany fa misy fifandraisana amin'ny fanekena eo amin'izany fanahy izany sy Andriamanitra. Koa ny efajato sy telopolo taona dia fitambarana ateraky ny fampitambarana isa roa miavaka, tahaka ny efajaton'i Abrahama sy ny fanampin'i Paoly telopolo. Ezekiela nandry tamin'ny ilany havia nandritra ny telonjato sy sivifolo andro, ary avy eo tamin'ny ilany havanana nandritra ny efapolo andro; ka manondro isa roa izay ny fitambarany dia efajato sy telopolo.

Ao amin'ny toko fahiraika ambin'ny folo ao amin'ny Genesisy, ilay faneken'ny fahafatesana izay natsangana avy hatrany taorian'ny safodrano tamin'ny alalan'ny fikomian'i Nimroda dia mampiharihary ny fanavahana misy eo amin'ny fanekena roa. Ireo singa mandrafitra ny tilikambon'i Babela dia manambara vahoakan'ny fanekena satanika hoe: vonjeo ny tenanao, izay tokony hotsaraina sy haely patrana. Ao amin'io toko io ihany, ny tetiaran'ny Hebreo dia ampidirina amin'ny fahaterahan'i Ebera, ka manamarika ny fiandohan'ny vahoaka voafidy hisolo tena ny faneken'ny fiainana, mifanohitra amin'ny faneken'ny fahafatesan'i Nimroda.

Ary Ebera dia niaina efatra amby telopolo taona ka niteraka an'i Pelega; ary Ebera, rehefa niteraka an'i Pelega, dia mbola niaina efa-jato sy telopolo taona ka niteraka zazalahy sy zazavavy. Ary Pelega dia niaina telopolo taona ka niteraka an'i Reo. Genesisy 11:16–18.

Ao amin'ny toko fahafolon'ny Genesisy no voaresaka voalohany i Ebera sy Pelega.

Ary tamin'i Ebera dia nisy zanaka lahy roa teraka; ny anaran'ny iray dia Pelega; fa tamin'ny androny no nizarana ny tany; ary ny anaran'ny rahalahiny dia Juktana. Genesisy 10:25.

Pelega dia midika fisarahana na fivakisana, ary tamin'ny andron'i Pelega ny fisarahan'ny saranga roa amin'ny vahoakan'ny fanekena dia marihin'ny tantaran'ny tilikambon'i Babela sy ny fikomian'i Nimroda. Ebera dia niaina efatra amby enimpolo sy efa-jato taona, nefa rehefa teraka i Pelega (fisarahana) dia mbola niaina telopolo sy efa-jato taona izy. Ny zava-misy rehetra dia samy manana ny lanjany, ary efatra amby telopolo sy efa-jato no isa atolotr'i Paoly ho an'ny faminanian'ny fanekena tamin'i Abrahama. Na dia ampifandraisina amin'ny fiainan'i Ebera taorian'ny nahaterahan'i Pelega aza ny isa efatra amby telopolo sy efa-jato, ny efatra amby telopolo taona voalohany amin'ny fiainany dia aseho hoe “efatra amby telopolo taona,” izay

mazava ho azy fa efatra amby telopolo taona, kanefa amin'ny filazana tsotra ireo efatra amby telopolo taona ireo dia vakina hoe “efatra” sy “telopolo” (430). Avy eo dia tonga ny efatra amby telopolo sy efa-jato, ary avy eo ny filazana voalohany ny amin'ny fiainan'i Pelega dia hoe “telopolo.”

Ebera no fototry ny anarana hoe Hebreo, ary io no filazana voalohany ny amin'ny Hebreo, izay ho tonga vahoaka voafidin'ny fanekena. Ny hoe Ebera dia midika hoe miampita, ka izany no mampaneho mialoha ny vahoakan'ny fanekena izay miampita avy amin'ny tany ho any amin'ny tany vaovao, tahaka ny nataon'ny zanak'i Abrahama rehefa niampita ny Ranomasina Mena ho any amin'ny Tany Nampanantenaina. Ny fivahinianana efapolo taona tany an-efitra dia nanemotra izany fiampitana izany, nefa tamin'ny faran'ireo efapolo taona dia niampita an'i Jordana ho any amin'ny Tany Nampanantenaina izy ireo, ka izany no maneho mialoha ny fiampitana farany ataon'ny olon'Andriamanitra. Pelega dia maneho ny tantara tamin'ny fotoana izay niseho voalohany ny fizarazarana ny olombelona ho vahoakan'ny fanekena roa teo amin'ny tilikambon'i Nimroda. Ny tandindon'ny faneken'i Nimroda momba ny fahafatesana dia fisafotofotoana, ary ny tandindon'ny fanekena hebreo momba ny fiainana dia ny efajato sy telopolo taona niainan'i Ebera talohan'ny fisarahana izay asehon'i Pelega. Ny anarana hoe Pelega koa dia manamarika fahamarinana ara-panoharana momba ny isa, satria ny efajato sy telopolo taonan'i Ebera dia mizara ho isa roa, ary Pelega dia maneho fanavahana ny efajato amin'ny isa telopolo.

Ny efajato sy telopolo dia misy ampahany roa. Ny efajato taona amin'ny faneken'i Abrahama miaraka amin'ireo telopolo taona fanampiny izay nasongadin'i Paoly. Ny fitomboan'ny fahalalana izay miteraka ny fifohazana farany ho an'ny olon'Andriamanitra dia aseho ao amin'ny Daniela toko faha-roambinifolo, izay amaritana mazava tsara ilay tandindona misy ampahany roa momba ny fanekena mandrakizay, ary aseho izany ao amin'ny andininy 9/11.

Dia nanao hoe: Mandehana amin'ny lalanao, ry Daniela; fa voahidy sy voaisy tombo-kase ny teny mandra-pahatongan'ny fotoan'ny farany. Maro no hodiovina sy hofotsiana ary hosedraina; fa ny ratsy fanahy hanao ratsy ihany; ary tsy hisy hahatakatra amin'ny ratsy fanahy; fa ny hendry no hahatakatra. Ary hatramin'ny fotoana hanesorana ny fanatitra isan'andro sy hananganana ny fahavetavetana mahatonga fandravana dia hisy arivo amby roan-jato sy sivifolo andro. Daniela 12:9–11.

Ny fanokafana farany ny tombo-kase, izay miteraka fizotry ny fitsapana misy dingana telo araka ny aseho ao amin'ny andininy faha-folo hoe “nodiovina sy nofotsiana ary nozahana toetra,” dia mifandray amin'ny roa arivo amby roanjato sy sivifolo taona. Ny fahatakarana ny pionie momba io andininy io dia ny hoe ny fanesorana ny fanoheran'ny fanompoan-tsampy tamin'ny taona 508 no nanomboka fizotra naharitra telopolo taona, izay nitarika ho amin'ny fananganana ny fahefan'ny papa ho fanjakana fahadimy ao amin'ny faminanian'ny Baiboly tamin'ny taona 538; ary avy eo dia nanjaka izy io ho fanjakana fahadimy ao amin'ny faminanian'ny Baiboly mandra-pifaranan'ny arivo amby eninjato sy roapolo taona tamin'ny 1798. Ny telopolo taona nanomboka tamin'ny 508 ka hatramin'ny 538 dia asehon'i Paoly koa ho “fihemorana aloha” ao amin'ny 2 Thessalonians.

Ao amin'ny 2 Tesaloniana, ny lohahevitra dia ny fifandraisana misy eo amin'i Roma jentilisa sy i Roma papaly, dia ny fanjakana fahefatra sy fahadimy ao amin'ny faminaniana avy. Ao amin'ity toko ao amin'ny Tesaloniana ity no nahitan'i William Miller fa ny “isan'andro” ao amin'ny bokin'i Daniela dia maneho an'i Roma jentilisa, ary mbola hitany koa fa ny “isan'andro” ao amin'i Daniela dia aseho mandrakariva miaraka amin'ny fahavetavetana na ny fahadisoana mitondra fandravana. Ny fahavetavetana sy ny fahadisoana mitondra fandravana ao amin'ny bokin'i Daniela dia maneho izay ambaran'i Jaona ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy ho sarin'ny bibidia sy mariky ny bibidia avy.

Nanoren'i William Miller tamin'ny ankamaroan'ny fampiharana ara-paminaniana, raha tsy ny rehetra mihitsy aza, ny famantarany hery roa mpandrava, izay aseho ho ny “isan'andro” (Roma mpanompo sampy), sy ilay hery faharoa mpandravarava, izay ambara amin'ny fomba roa, dia ny fandikan-dalàna mampaharingana (ny fampiraisana ny fiangonana sy ny fanjakana), ao amin'ny Apokalypsy—ho toy ny sarin'ny bibidia (ny rafitra ara-paminaniana papaly), ary ny fahavetavetana mampaharingana (ny fanompoam-pivavahana amin'ny masoandro), ao amin'ny Apokalypsy—ho toy ny mariky ny bibidia. Ny fahatakarana noraisin'i Miller avy amin'ny fanazavan'i Paoly ao amin'ny 2 Tesaloniana no fahatakarana fototra lehibe indrindra ho an'i Miller, izay tandindon'ny fanorenan'ny Advantisma. Ambara amin'i Paoly fa izay tsy tia ny fahamarinana aseho ao amin'ny toko faharoa amin'ny 2 Tesaloniana no ireo izay mandray fahadisoan-kevitra mahery.

Ao amin'ny andininy telo ao amin'i Daniela (Daniela 12:9–11), ny fahatakarana ara-tandindona amin'ny andro farany dia tsy mahazo ahitana ny fampiharana ny fotoana, satria hatramin'ny 22 Oktobra 1844 dia tsy manan-kery intsony ny fampiharana ny fotoana ara-paminaniana. Ireo andininy 9/11 dia maneho fe-potoana roa miavaka, dia telo-polo taona sy arivo amby enin-jato sy enim-polo taona. Ny isa efapolo sy ny isa arivo amby enin-jato sy enim-polo dia samy tandindon'ny efitra ara-paminaniana, ary azo ifanakalozana ara-paminaniana. Noho izany, ny arivo amby enin-jato sy enim-polo dia azo raisina ho efapolo, ary ny efapolo dia fahafolon'ny efajato. Ireo andininy 9/11 dia manondro ny isan'ny fanekena mandrakizay, araka ny anehoana azy amin'ny efajato (Abrahama) mifandray amin'ny telo-polo (Paoly). Ny “efitra” asehon'ny “arivo amby enin-jato sy enim-polo” dia mifanaraka amin'ny “efitra” “efapolo”, ary ny efatra dia fahafolon'ny efajato. Ny telo-polo dia telo-polo. Ny efajato sy telo-polo dia vokarin'ny fanampiana ny isa efajato amin'ny isa telo-polo, izay ao amin'ny toko fahefatra amin'i Ezekiela dia aseho ho telon-jato sy sivifolo ampiana ny isa efapolo.

Ny andininy 9/11 ao amin'ny toko faharoa ambin'ny folo dia maneho ny afovoan'ireo vanim-potoana ara-paminaniana telo ao amin'ilay toko, ary tandindon'ny fanekena mandrakizay izay voavaha ny tombo-kaseny amin'ny andro farany izy ireo. Ny fanesorana ny tombo-kasen'ny hevitra ny efajato sy telopolo amin'ny andro farany dia tanterahina ao amin'ny toko fahefatra ao amin'i Ezekiela.

Ny Liona avy amin'ny firenen'i Joda dia manokatra izao ny hafatra fampitandremana farany ho an'ireo izay efa niditra tamin'ny finoana tao amin'ny Toerana Masina Indrindra miaraka amin'i Ezekiela, Jaona, Daniela ary Isaia. Izany fahamarinana izany dia aseho misokatra miaraka amin'ny

fanandratana ireo izay tsy aseho fotsiny ho toy ny voaroaka amin'ny Isiraely, fa koa ho toy ny faneva an'ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina. Izany fahamarinana izany dia apetraka ao anatin'ny tontolon'ny fanekena izay asehon'ny efajato taona an'i Abrahama miaraka amin'ny fanekena izay asehon'ny telopolo taona an'i Paoly. Izany fahamarinana izany dia aseho ao amin'ny andininy 9/11 ao amin'ny Daniela 12, izay maneho ny afovoan'ny vanim-potoana an'ohatra telo, izay nohazavain'ny Millerita araka ny tokony ho izy. Ilay fahamarinana afovoany 9/11 izay voahosotra ao amin'ny Daniela 12 dia aseho amin'ny alalan'ny telonjato sy sivifolo andro ary efapolo andro an'i Ezekiela. Ireo andro ireo dia sokafana amin'i Ezekiela tamin'ny taona faha-telopolo amin'ny tsingerin'ny Jobily fahafito ambin'ny folo, ary i Ezekiela, amin'ny maha-mpisorona azy, dia maneho ny fisoronana an'ilay iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina izay eo amin'ny fitsapana afovoany, amin'ireo fitsapana telo.

I Ezekiela dia voamarika ao anatin'ny fitsapana momba ny tempoly tamin'ny “andro fahadimy” amin'ny “volana fahefatra”, izay tao amin'ny tantara Millerita no nanamarika indrindra ny afovoany indrindra (“teo anelanelany”) amin'ireo volana fahafito izay nanomboka tamin'ilay fahadisoam-panantenana voalohany tamin'ny 19 Aprily 1844, ary nifarana tamin'ny 22 Oktobra tamin'io taona io ihany.

“Tamin'ny fahavaratry ny taona 1844, teo anelanelan'ny fotoana izay niheverana voalohany fa hifarana ny 2300 andro sy ny fararano tamin'io taona io ihany, izay nahitana tatỳ aoriana fa naharitra hatreo izy ireo, dia nambara tamin'ny teny mihitsy ao amin'ny Soratra Masina ny hafatra hoe: ‘Indro, avy ny Mpampakatra!’” *The Great Controversy*, 398.

Ny 21 Jolay 1844 dia teo afovoan'ireo fito volana masina, ary tamin'izany daty izany i Samuel Snow dia tao amin'ny Boston Tabernacle nanolotra ny hafany momba ny Antso amin'ny Mamatonalina. Tao, sambany tamin'ny famelabelarana ampahibemaso no “nanambarany tamin'ireo teny tena ao amin'ny Soratra Masina hoe: ‘Indro, avy ny Mpampakatra!’” Ankehitriny isika dia mitsangana ara-panoharana miaraka amin'i Ezekiela ao amin'ny Boston Tabernacle, fotoana fohy alohan'ny hanandratana ireo iraky ny antso amin'ny mamatonalina ka handeha tahaka ny onjan-dranomasina misondrotra. Ny fizotry ny faminania momba ny fanandratana ny faneva dia aseho ao amin'ny tsipika ara-paminania momba ny Silamo ao amin'ny Apokalypsy toko fahasivy. Ezekiela toko fahefatra no manome ny vavolombelona faharoa sy ny famaranana an'ilay faminania momba ny telo-jato sy irakia amby sivifolo taona ary dimy ambin'ny folo andro, ary izany no ataony ao amin'ny toko fahefatra.

Hanohy ireo zavatra ireo isika ao amin'ny lahatsoratra manaraka.